

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

==== Izpitna pola 3 =====

Ponedeljek, 30. avgust 2010 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitsna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite 3. Pri vsaki nalogi tudi označite, na kateri del odgovarjate (A, B ali C). Število točk, ki jih lahko dosežete, je 33; vsaka naloga je vredna 11 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve tri naloge, ki ste jih reševali.

1	2	3	4

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. Jana je s starejšim bratom Matjažem tekmovala, kdo bo zgradil višji in lepši stolp iz kock. Matjaž je bil sicer hitrejši, a ko je polagal zadnje kocke, se je njegov stolp porušil. Otroka sta bila najprej razočarana, nato pa je Matjaž jezno brcnil v sestrin stolp in začel vpiti, da so kocke igrača za otroke in da se ne gre več takih neumnih iger.

- A) Poimenujte vidike, s katerimi lahko opredelimo vsako čustvo.
Določite Matjaževo jezo po posameznih vidikih. (3 točke)

B) Navedite različne načine nebesednega izražanja čustev
in pri vsakem opišite, kako lahko z njim izražamo jezo. (4 točke)

C) Presodite in pojasnite pomen (funkcije) jeze v življenju posameznika. (4 točke)

2.

Ali ste ponavadi mirni in vas je težko vznemiriti?	DA	NE
Ali se brez težav sprostite na počitnicah?	DA	NE
Ali ste bolj nagnjeni k tesnobi kakor večina vaših priateljev?	DA	NE
Ali imate pogosto občutja krivde?	DA	NE

- A) Eysenck razlikuje tri temeljne dimenzije osebnosti.
Poimenujte jih (vsaka dimenzija naj vključuje oba pola). (3 točke)

B) Katero dimenzijo opisujejo zgoraj navedene trditve osebnostnega vprašalnika? Izmed preostalih dveh dimenzij izberite eno in oblikujte tri trditve, s katerimi bi lahko ugotavljali izraženost izbrane dimenzije. (4 točke)

C) Eysenckova teorija osebnostnih dimenzij spada med dimenzionalne razlage osebnosti. Presodite prednosti tipološke in dimenzionalne razlage osebnosti. (4 točke)

3. Mama je vsak dan prosila Petra, naj pred spanjem pospravi igrače. Peter je bil otrok spremenljivega vedenja. Včasih je igrače pospravil, včasih pa ne. Ker mami to ni bilo všeč, se je odločila, da bo spremenila »taktiko«. Če je Peter igrače pospravil, ga je mama pohvalila in mu prebrala pravljico. Ker Peter ni želel ostati brez pohval in pravljic, je igrače pospravil vsak večer.

- A) Navedite vrsto pogojevanja, ki ga je izvajala mama. Opredelite to vrsto pogojevanja. (3 točke)

B) Opišite, kako bi mama po načelu kaznovanja dosegla, da bi Peter pospravil igrače. Razložite, zakaj kaznovanje ni zaželeno pri vzgoji otrok. (4 točke)

C) Otroci se nekaterih oblik vedenja naučijo prav s pogojevanjem. Presodite, katerih oblik vedenja se otrok nauči s pogojevanjem v primarni socializaciji. Pojasnite svojo presojo. (4 točke)

4. Metka sodeluje v šoli pri debatnem krožku. Prejšnji teden so dijaki dobili nalogu, da pripravijo argumente za izjavo »Nasilje v medijih spodbuja nasilje med otroki« in proti njej. Metkina skupina je pripravila argumente, ki potrjujejo omenjeno izjavo. Dva njihova argumenta sta: »Raziskave kažejo, da so otroci tista družbena skupina, ki je najbolj občutljiva za nasilje v medijih. Neka raziskava je pokazala, da so otroci (zlasti dečki), ki so bolj nagnjeni h gledanju nasilnih programov pri starosti 8 let, tudi bolj agresivni pri starosti 10 let in kasneje.«

- A) Navedena argumenta izražata kognitivno (spoznavno) komponento stališča.
Opišite omenjeno komponento in navedite še drugi dve komponenti stališč. (3 točke)

B) Posamezno komponento stališča ponazorite z dvema primeroma, iz katerih je razvidno posameznikovo odklonilno stališče do prikazovanja nasilnih prizorov v medijih. Iz primerov naj bo razvidno, katero komponento stališča opisujete. (4 točke)

C) Presodite, kateri dejavniki lahko vplivajo na oblikovanje pozitivnega ali negativnega stališča posameznika do nasilja v medijih. Pojasnite, kako konkretno neki dejavnik vpliva na oblikovanje stališča do nasilja v medijih. (4 točke)

Prazna stran